

**REPUBLIKA E KOSOVËS/REPUBLIKA KOSOVA/REPUBLIC OF KOSOVA
KANCELARIJA E AUDITORIT PERGJITHSHEM/KANCELARIJA GENERALNOG
REVIZORA/OFFICE OF THE AUDITOR GENERAL**

Br. dokumenta. 21.0.1-2008-08

IZVEŠTAJ REVIZIJE FINANSIJSKIH IZJAVA

SKUPŠTINE REPUBLIKE KOSOVA

ZA ZAVRŠENU GODINU SA

31 DECEMBROM 2008 GODINE

Priština, 27 Juli 2009

Tabela sadržaja

- I. Opšti rezime
- II. Uvod
- III. Stanje preporuka sa prethodnih godina
- IV. Opseg revizije
- V. Pristup revizije
- VI. Mišljenje revizije
- VII. Nalazi i ključne preporuke revizije

Dodaci:

- I. Razna Mišljenja Revizije (ISSAI 400)
- II. Komentari Skupštine Kosova i odgovori KGR

Lista skraćenica

GR	Generalni Revizor
AJN	Agencija za Javne Nabavke
CBK	Centralna Banka Kosova
KKB	Buxheti i Konsoliduar i Kosovës
ICO	Međunarodna Civilna Kancelarija
ZUJFO	Zakon Br. 03/L-048 o Upravljanju Javnih Financija i Odgovornosti
ZJN	Zakon Br. 2003/17 O Javnim Nabavkama na Kosovu Sa promenama i dopunama od datuma 8 Februar 2007
MFR	Međunarodna Federacija Računovođa
SRK	Skupština Republike Kosova
SPGS	Specijalni Predstavnik Generalnog Sekretara
MSVIR	Međunarodni Standardi Vrhovnih Institucija za Reviziju
INTOSAI	Međunarodna Organizacija Vrhovnih Institucija za Reviziju
MSRJS	Međunarodni Standardi Računovodstva Javnog Sektora
UNMIK	Misija Ujedinjenih Nacija na Kosovu
ISFUK	Informativni Sistem Finansijskog Upravljanja Kosova
KGR	Kancelarija Generalnog Revizora

I. Opšti Rezime

Kancelarija Generalnog Revizora (KGR), je izvršila reviziju Finansijskih Izjava Skupštine Republike Kosova (SRK) za godinu završenu sa 31 decembrom 2008.

Naša Revizija je izvršena u saglasnosti sa međunarodnim standardima revizije pripremljenih od strane INTOSAI i uključilo je testiranja i procedure koje smo mi smatrali potrebnim, da bi izdali jedno mišljenje u vezi sa Finansijskim Izjavama.

Po našem mišljenju, *Financijske Izjave prikazuju pravo i istinito stanje*, sa svih materijalnih gledišta

Kao isticanje pitanja mi želimo da vam privučemo pažnju na činjenicu da: Registar nepokretne imovine nisu otkrivene u celosti i nisu prikazane sve obaveze na finansijskim izjavama. On treba da se pripremi u saglasnosti sa Administrativnim Upustvom Br. 2005/11, Registriranje i upravljanje vladine imovine.

(ISSAI 400 Nekvalifikovano mišljenje sa isticanjem pitanja).

Naša revizija je otkrila nekoliko slabosti koje se tiču izvršenja budžeta i sistema interne kontrole.

1. Finansijske izjave su pripremljene na osnovu podataka Trezora.
2. Sistem interne kontrole nije funkcionisala na potreban nivo.
3. Nedostaje funkcionalna kontrola o upravljanju i izvršavanju procedura nabavki.
4. Ne-efikasno upravljanje troškova reprezentacije
5. Nema dovoljne kontrole i funkcionalno upravljanje o upotrebi imovine
6. Nisu prikazane sve obaveze na finansijskim izjavama
7. Ne-zaključenje avansa za veoma duge periode, pokazuje za nedostatak ozbiljnog upravljanja.

Mi preporučujemo Stalnom Sekretaru Skupštine da adresira pomenute slabosti da bi poboljšala dalju efikasnost upravljanja javnih sredstava i kontroli unutar Skupštine.

II. Uvod

Kancelarija Generalnog Revizora po zakonu je odgovorna za vršenje godišnjih revizija regularnosti.

Revizija Regularnosti je definisana kao overavanje finansijskog računovodstva, uključujući i ocenjivanje finansijskih izjava i drugih finansijskih podataka kao i izražavanje mišljenja o:

- Da li finansijski izveštaji daju istinitu i pravičnu sliku računa i finansija tokom perioda revizije;
- Dali finansijske izjave, sistemi i transakcije su saglasni sa sprovodljivim statutima i pravilima;
- Prilagodljivost funkcije unutrašnje kontrole i unutrašnje revizije;
- Ispravnost i tačnost administrativnih odluka koje je donela institucija ili entitet nad kojim je izvršena revizija, kao i
- Sva pitanja koja proizilaze iz revizije ili se na nju odnose.

Odgovornost je Skupštine Republike Kosova da pripremi Finansijske Izjave u saglasnosti sa Međunarodnim Standardima Računovodstva za Javni Sektor (MSRJS), o “Finansijskom Izveštavanju na Osnovu Računovodstva Gotovinskog novca”, u saglasnosti sa Administrativnim Upustvom 2008/13, i da ih pravovremeno prikazuje.

III. Stanje Revizorskih Preporuka iz Prethodnih Godina

Naš izveštaj revizije Finansijskih Izjava 2007 godine je pružio 7 preporuke. Od njih, samo 4 su delimično sprovedene dok ostale su ostale da se sprovede. One najvažnije su:

- a) Preporuka o kupovini jednog prikladnog programa računovodstva za registraciju svih finansijskih podataka, da bi interna kontrola bila što efikasnija i funkcionalnija.
- b) Preporuka o specifikaciji robe na potpun način u nalogima za kupovinu sa kojima Skupština Republike Kosova će se snabdeti.
- c) Preporuka o zaključenju nepotrošenih avansa da bi se ovi iznosi vratili i ta sredstva da se vrate u KKB.
- d) Preporuka u vezi sa neocenjivanjem i kompletiranjem imovine.

IV. Skup Revizije

Ova revizija Skupštine Kosova se tiče finansijskih izjava za godinu završenu sa 31 Decembrom 2008 godine.

Glavni cilj ove revizije je bio da se omogući KGR da izrazi svoje mišljenje dali Finansijske Izjave Skupštine Kosova pružaju istinitu i pravilno stanje i dali finansijski registri, sistemi i transakcije su u saglasnosti sa Zakonima i sprovodljivim uredbama.

V. Pristup revizije

Naša Revizija je planirana i realizovana tokom perioda od 25 maja 2009 do 19 Juna 2009 godine, na osnovu Standarda Revizije INTOSAI.

Sa namerom ispunjavanja naših odgovornosti mi smo:

1. Pregledali finansijske izjave Skupštine Kosova u odnosu sa odobrenim budžetom za 2008 godinu;
2. Odredili smo dali finansijske izjave Skupštine Kosova su pripremljene u saglasnosti sa ZUJFO “ Finansijsko Izveštavanje na Osnovu Računovodstva Gotovog Novca ”.
3. Izvršili smo substancijalne sveobuhvatna testiranja o finansijskim transakcijama;
4. Sprovodili smo jednu kombinaciju uzorka po našem sudu i po slučaju, u odabiranju transakcija za testiranje;
5. Odredili smo nivoe materijalitetu, 5% za nejasnoće i 3% za greške, kao prag za olakšavanje vrste mišljenja koje treba da se pruži o finansijskim izjavama;
6. Pouzdali se u kombinaciju intervju, analitičke preglede, preglede dokumenata, i fizičko overavanje da bi procenili validnost i prikladnost Finansijskih transakcija;
7. Ocenili smo nezavisnost i kvalitet rada Jedinice Interne Revizije u okviru Skupštine Kosova, da bi odredili dali možemo da se oslonimo na njihov rad za ciljeve naše revizije;

Naši nalazi i zaključci revizije se oslanjaju na dokumentaciju, informacijama i drugim objašnjenjima obezbeđenim tokom našeg revizionog rada.

U vezi sa našim mišljenjem o finansijskim izjavama Skupštine Kosova, međunarodni standardi određuju specifične kriterije koji regulišu vrstu mišljenja koje može da se izdaje. Mišljenje revizije može da bude nekvalifikovano, protivno ili može da bude odricanje od mišljenja (Cf. Aneks 1 ISSAI 400).

VI. Reviziono Mišljenje

Prema našem mišljenju, *finansijske izjave predstavljaju ispravan i pravilan pogled*, sa svih materijalnih gledišta.

Kao isticanje pitanja mi želimo da vam privučemo pažnju na činjenicu da:

Registar nepokretne imovine nisu otkrivene u celosti i nisu prikazane sve obaveze na finansijskim izjavama. On treba da se pripremi u saglasnosti sa Administrativnim Upustom Br. 2005/11, Registriranje i upravljanje vladine imovine. (ISSAI 400 Nekvalifikovano mišljenje sa isticanjem pitanja).

VII. Nalazi i ključne preporuke revizije

1. Finansijski Rezultati u poređenju sa Odobrenim Budžetom

Analiza Rezultata u Finansijskim Izjavama naspram Odobrenog Budžeta za kategoriju rashoda smo predstavili u tabeli u nastavku:

Tabela 1: Budžet

Br.	Isplate sa budžeta	Odobreni budžet u €	Potrošeni budžet u €	u %
1.	Plate	4,114,346	4,063,063	98
2.	Robe i usluge	1,168,160	1,134,361	97
3.	Optinski troškovi	162,743	150,091	92
4.	Subvencije	1,913,783	1,903,577	99
5.	Kapitalne Investicije	1,477,500	420,027	28
6.	Ukupno:	8,836,532	7,671,118	86

Ukupni sadašnji rashodi isplaćeni tokom 2008 godini po finansijskim izjavama su 7,671,118 €, kao neplaćene obaveze prikazanih na finansijskim izjavama za 2008 godinu su bili 2,162 € prenošenih da bi se platili u 2009 godini.

Na osnovu izvršenih testiranja zaključujemo da Skupština Kosova nije prikazala na finansijskim izjavama kao neplaćene obaveze za 2008 godinu još 17,397 €.

U poređenju sa 2008 godinom, Skupština je potrošilo oko 86 % planiranog budžeta i na kraju 2008 godine je imala suficit od 1,165,417.€

Kapitalni rashodi po finansijskim izjavama Skupštine Kosova nisu realizovane na osnovu izvršenog planiranja, gde postoji neizvršenje budžetovanog iznosa od 1,057,473 € ili samo 28.42 %.

Zaključak

Stepen upotrebe dodeljenog budžeta za potrebe operativnih aktivnosti Skupštine Kosova ne može da se smatra zadovoljavajućim. Višak budžeta na kraju godine od 14% je jedan pokazatelj da; ili je bilo nedovoljnog planiranja budžetskih potreba ili dotična odeljenja nisu ispunili određene ciljeve.

Preporuka 1:

Preporučujemo Stalnom Sekretaru Skupštine Kosova:

- 1.1 Za svako budžetsko planiranje treba da se vrše detaljne analize po budžetskim linijama i konkretnim vrednostima na način da budžetski troškovi budu u saglasnosti sa realnim

budžetskim planiranjem. Planiranje u vezi sa budžetskim potrebama treba da se poboljša, takođe i monitorisanje.

2. Finansijske izjave

Finansijske izjave 2008 godine su tačne i prikazivane pravilno sa materijalnog gledišta i u saglasnosti sa AU 2008/13 MFE “Godišnje izveštavanje budžetskih organizacija”. Osim nekoliko otkrivanja nekoliko iznosa na finansijskim izjavama koje su trebale da se otkriju da bi bile razumnije za čitaoca.

Iznosi koji su trebali da se otkriju na finansijskim izjavama u delu “izveštaj primanja i programa” su neka od ovih stavki:

Na finansijskim izjavama nisu prikazane sva kupljena ili investirana imovina investirana tokom 2008 godine.

Na finansijskim izjavama 2008 godine, Skupština Kosova nije prikazala kao finansijske obaveze oko 17,398 € koje su ostale da se plate u 2009 godini.

Zaključak

Finansijske izjave su pripremljene na osnovu AU 2008/13 MFE “Godišnje izveštavanje budžetskih organizacija”, ali nisu vršili detaljna otkrivanja podataka na finansijskim izjavama kao što se zahteva članom 12 ovog upustva.

Preporuka 2:

Preporučujemo Stalnom Sekretaru Skupštine Kosova:

Da se Finansijske izjave pripreme u saglasnosti sa UA MFE “Godišnje izveštavanje budžetskih organizacija” i iznosi sa raznih izvora na posebnim pozicijama ili da se otkriju ili da se objasne sa proširenim informacijama.

3. Realizacija budžeta

3.1 Plate, dnevnice i dosijer osoblja

Tokom 2008 godine sa kategorije plate i dnevnice su budžetovane u iznosu od 4,114,346 € dok su potrošeni 4,063,063 € ili 98.75 %.

Vršili smo nekoliko testiranja plata u poređenju sa spiskovima Skupštine Kosova i spiskova platnog sistema i odabrali smo uzorak od 14 registara sa dosijera osoblja Centralne Administracije, koja se održava od strane Kancelarija osoblja Skupštine Kosova. Sa sprovedljivih procedura za reviziju, mi nismo naišli na neku istaknutu nejasnoću u upravljanju plata i njihovoj upotrebi.

Jedini opisani slučaj sa neregularnostima je kod regrutovanja Rukovodioca za nabavke, koji je izabran za period od pet meseci bez procedure regrutovanja.

Zaključak

Nije poštovano Administrativno Upustvo Br. MJS/DACS 2003/01 "Procedure regrutovanja" o sprovođenju AU 2003/2 sprovođenje UNMIK Uredbe Br. 2001/36 o Civilnoj Službi Kosova.

Preporuka 3:

Preporučujemo Stalnom Sekretaru Skupštine Kosova:

- Treba da sprovodi sve procedure regrutovanja u potpunoj saglasnosti sa članom 2,3 i članom 5 tačka d Administrativnog Upustva Br.MJS/DACS 2003/1 Procedure Regrutovanja, o sprovođenju Administrativne Instrukcije Br. 2003/2 sprovođenje UNMIK Uredbe Br. 2001/36 o Civilnoj Službi Kosova.

3.2 Rashodi kroz procedure nabavki

Zakon Br. 2003/17 o Javnim Nabavkama određuje zakonske zahteve koje treba da se poštuju u vezi sa upotrebom javnih sredstava tokom aktivnosti nabavki. Opšta načela ZJN se tiču ekonomizacije, efikasnosti, jednakosti i pravičnosti za sve ugovore i nabavke.

Nalazi:

Na polju nabavki smo identifikovali nekoliko slučajeva gde procedure nabavki, nisu u saglasnosti sa zahtevima Zakona o Javnim Nabavkama Kosova Br. 2003/17.

U nastavku prikazujemo ove identifikovane slučajeve:

- Kancelarija za Nabavke, nisu pripremili preliminarni i završni plan za 2008 godinu.
- Za nekoliko nabavki nije postojala izjava potreba i raspoloživosti sredstava.
- Neizvršenje radova i usluga po planu dostavljanja.
- Za kupovinu 10 laptopa nedostaje zahtev i opravdanost njihove kupovine.
- Nesprovođenje penala (kazni) od strane Skupštine Kosova za zakašnjenja u izvršavanju radova nad ekonomskim operatorima.
- Neizvršenje nekoliko isplata po ugovoru za izvršene radove nad ekonomskim operatorima.
- Zakašnjenja u formiranju komisija za tehničko primanje za izvršene radove.

3.2.1 Nepripremanje završnog plana nabavki

Kancelarija za nabavke nije pripremila završni plan nabavki za 2008 godinu, što je u suprotnosti sa članom 7.2 Zakona o Javnim Nabavkama Br. 2003/17, gde unutar 15 kalendarskih dana nakon objavljivanja zakonodavstva o obavezivanjima za jednu fiskalnu godinu, svaki ugovorni autoritet će pripremiti i predati AJN jedan završni plan napismeno, gde identifikuje sva snabdevanja, usluge i radove koje ugovorni autoritet namerava da nabavi tokom fiskalne godine.

3.2.2 Nedostatak izjave potreba i raspoloživosti sredstava

Nedostajalo je za tri izvršene nabavke:

- Snabdevanje sa laptopima sa Br. ugovora 08-036-121 u vrednosti od 55,556 €; gde su kupljena 82 laptopa dok za 10 laptopa nije bilo odobrenog zateva.
- Renoviranje sale 302 sa Br. ugovora 08-075-521 u vrednosti od 22,342 €; i
- Renoviranje krova i balkona sa Br. ugovora 08-077-521 u vrednosti od 139,900 € nije pripremljena izjava potreba i raspoloživost sredstava što je u suprotnosti sa članom 8.1 Zakona o Javnim Nabavkama Br. 2003/17, gde se ističe da pre početka svake aktivnosti ili posebne procedure nabavki koje se tiču kupovine nekog proizvoda, usluge ili rada, ugovorni autoritet treba da vrši jedno formalno ocenjivanje potreba u vezi toga.

3.2.3 Ne-obaveštavanje ponudilačkih kompanija o njihovim eliminisanjem

Za tri izvršene nabavke

- Snabdevanje sa laptopima, sa Br. ugovora 08-036-121 u vrednosti od 55,556 € ;
- Renoviranje sale 302 sa Br. ugovora 08-075-521 u vrednosti od 22,342 € i
- Potrošni materijal za kancelariju sa Br. ugovora 08-074-121 u vrednosti od 19,550€ nije vršeno obaveštavanje kompanija u vezi sa njihovim eliminisanjem od tenderskih procedura, gde se po članu 52.1 Zakona o Javnim Nabavkama, kada jedan ugovorni autoritet eliminiše jednog učesnika na tenderu od daljeg učestvovanja u aktivnosti nabavki, takav ugovorni autoritet treba odmah da obavesti kandidata ili učesnika na tenderu napismeno u vezi sa tom činjenicom.

3.2.4 Ne-izvršenje radova i izvršenih usluga po planu dostave

Tri nabavke u nastavku nisu izvršene po ugovorenom roku:

- Snabdevanje, montiranje trafostanice sa Br. ugovora 07-150-121 u vrednosti od 98,379 €.
- Renoviranje sale 302 sa Br. ugovora 08-075-521 u vrednosti od 22,342 € i
- Snabdevanje sa laptopima sa Br. ugovora 08-036-121 u vrednosti od 55,555 € nisu izvršene radovi po planu dostave (dinamičnom planu), gde se po članu 7 ugovora za svaki dan zakašnjenja treba da se sprovodi 0.1 % vrednosti ugovora.

3.2.5 Ne-izvršenje isplata nad ugovoriocima po uslovima određenim na ugovoru

• U Renoviranje restorana Skupštine, poslodavac nije izvršio isplate nad izvršioca radova po uslovima određenim ugovorom. Osim avansa od 20%, izvršiocu radova nije vršena nijedna druga isplata o izvršenim radovima, gde se po članu 12.1 ugovora isplate treba da se izvrše nakon privremenog primanja radova u vrednosti od 30% vrednosti ugovora kao i 50 % nakon ispunjivanja ugovora. Vršioci radova datumom 26.03.2009 je zatražio da se vrši tehničko prihvatanje izvršenja ugovora, ali formiranje komisije od strane Skupštine Kosova za tehničko prihvatanje je vršeno datumom 25.05.2009. Po članu 28.2 ugovora, poslodavac treba da plati ugovoriocu dokazane iznose od strane rukovodioca projekta unutar 28 dana od datuma overavanja kvaliteta.

• Kod Snabdevanja sa laptopima, primanje robe je vršeno datumom 11.09.2008 dok je isplata izvršena datumom 03.12.2008, sa zakašnjenjem od 83 kalendarskih dana, gde se po članu 26.1 ugovora poslodavac treba da vrši isplate nad snabdevačem unutar 30 kalendarskih dana tokom primanja robe i računa.

- Zahtev za tehničko prihvatanje promene stakla fasade je vršeno datumom 27.03.2008, dok je isplata izvršena datumom 03.09.2008, približno 150 dana zakašnjenja, što je u suprotnosti sa članom 27.2 i 27.3 ugovora, gde poslodavac treba platiti dokazane isplate od strane rukovodioca projekta unutar 28 dana od datuma overavanja kvaliteta, i u slučaju zakašnjenja poslodavac treba da plati kamatu kompaniji za isplate izvršene sa zakašnjenjem.

Zaključak

Nepoštovanje u celosti procedura Zakona o nabavkama i nefunkcionisanje interne kontrole o trošenju javnog novca utiče na povećanje opasnosti od zloupotrebe i gubitka javnog novca.

Preporuka 4:

Preporučujemo Stalnom Sekretaru Skupštine Kosova:

- Da pripremi i predaje završni plan nabavki u AJN.
- Pre svake aktivnosti nabavki da obezbedi dovoljne fondove za sprovođenje ovih projekata, da bi Skupština Kosova izvršila svoje obaveze nad ekonomskim operatorima u traženom vremenskom roku.
- Da se obezbedi adekvatna transparentnost nad ekonomskim operatorima koji učestvuju na tenderu, Skupština Kosova treba da na osnovu ZJN obavesti napismeno svakog ekonomskog operatora za njihovo eliminisanje od daljnjeg učestvovanja na tenderu.
- Da se specifikuju na potpun način na nalogima za kupovinu roba sa kojom Skupština Kosova predviđa da se snabdeva.
- Da sprovedi adekvatne procedure da bi obezbedila da se računi primaju nakon slanja naloga za kupovinu kod ekonomskog operatora.

3.3 Troškovi bifea, reprezentacije

Tokom 2008 godine, po izveštaju Skupštine Kosova o Snabdevanju bifea su potrošena u vrednosti od 46,739 €, Snabdevanje je izvršeno na osnovu povremenih potreba, od strane osoblja Skupštine Kosova.

- Tokom 2008 godine, kao troškovi reprezentacije su prevazišli iznos od 5,719 €, što je u suprotnosti sa tačkom 6, 8 i 10 o upotrebi troškova reprezentacije, (usluga bifea).
- Skupština Kosova sva Snabdevanja bifea je vršila na osnovu zahteva rukovodioca bifea i Snabdevanja su vršena od strane raznih kompanija.

Zaključak

Skupština Kosova nije delovala u saglasnosti sa tačkama 6, 8 i 10 uredbe Skupštine Kosova o upotrebi reprezentacije (usluga bifea) od strane njenih službenika, koje utiče na povećanje opasnosti od zloupotrebe i neadekvatnih troškova javnog novca.

Preporuka 5:

Preporučujemo Stalnom Sekretaru Skupštine Kosova:

- 5.1 Da stvori efikasno monitorisanje o sprovođenju uredbe Skupštine o upravljanju i upotrebi reprezentacije od njenih službenika.

3.4 Avansi za službena putovanja

Tokom 2008 godine, u ime avansa za službena putovanja Skupština Kosova je potrošila 206,445 €, od kojih smo odabrali za testiranje 6 uzoraka u vrednosti od 40,171 € da bi analizirali njihovu upotrebu i upravljanje.

Sa pregledanih slučajeva mi smo našli da kod putnih troškova za službena putovanja u Bugarskoj u vrednosti od 5,255.2 € datumom 29.09.2008, nije vršeno zaključenje po predviđenom roku. Mi nismo postigli da razumemo datum zaključenja ovog avansa. To je u suprotnosti sa članom 8 U A Br. MJS 2004/7 o službenim putovanjima, gde unutar 15 dana od završetka službenog putovanja treba da se zaključí avans.

Zaključak

Skupština Kosova nema dovoljnih kontrola o davanju, upotrebi i efikasnom upravljanju avansa, način vraćanja i njihovo obrazloženje.

Preporuka 6:

Preporučujemo Stalnom Sekretaru Skupštine Kosova:

- 6.1 Da obezbedi da opravdanje i zaključivanje avansa se vrši unutar određenog roka po Administrativnom Upustvu Br. MJS 2004/07 za službena putovanja.

3.5 Upravljanje imovine

Sve budžetske organizacije finansiranih od strane KKB su obavezne da deluju u saglasnosti sa Administrativnim Upustvom Br. 2005/11 o upravljanju i registriranju vladine imovine. Skupština Kosova nije poštovala u celosti administrativno upustvo u vezi sa kupljenom imovinom i nije vršila potrebna registriranja na registru računovodstva i registru imovine.

U praksi sva imovina u monetarnoj vrednosti iznad 1,000 € i sa vekom upotrebe dužim od jedne godine da se registruju i usaglašuju kao na registru imovine i takođe po registrima računovodstva (Trezor), dok imovina sa vrednošću manjom od 1,000 € treba da se registriraju samo na registru imovine entiteta.

Tokom upoređenja modula glavne knjige (rashodi) sa registrom računovodstva našli smo da nije registrirana sva imovina kapitalne imovine za 2008 godine.

Kapitalne Investicije koje su izvršene tokom 2008 godine, a koje nisu registrirane na registru računovodstva su:

- Električna Trafostanica u vrednosti od 98,379 € sa Br. računa 23/2008;
- Renoviranje restorana Skupštine Republike Kosova u vrednosti od 19,293 € i Br. računa 09/2008.
- Strukturalna Fasada (promena stakla) u vrednosti od 19,550 € i Br. računa 1/08;
- Renoviranje krova i balkona zgrade Skupštine u ukupnoj vrednosti od 139,900 € i Br. računa: 390/08 u vrednosti od 27,980 €; 461/08 u vrednosti od 41,970 €; 531/08 u vrednosti od 41,970 € i račun Br. 532/08 u vrednosti od 27,980 €.

Neregistriranje neke nekaptalne imovine na registru računovodstva

1. Oprema za jedan elektronski sistem, video-projektor u ukupnoj vrednosti od 9,953 € sa Br. računa: 211;
2. Druga oprema u vrednosti od 4,945 € sa Br. računa: 08/2008.
3. Druga oprema radio veze u vrednosti od 3,669 € sa Br. računa: 100408-191;
4. Druga oprema u vrednosti od 3,899 € sa Br. računa :08-3531.
5. Druga oprema za audio snimanje u vrednosti od 5,023 € sa Br. računa: 2007290.

To nije u saglasnosti sa članom 15 Administrativne Instrukcije 2005/11.

Zaključak

Skupština Kosova nema jedan završni registar o imovini u njihovom vlasništvu. Neregistriranje i nedovoljno upravljanje kapitalne imovine povećava opasnost od zloupotrebe i uzimanja ove imovine.

Neregistriranje imovine na registru imovine i registra računovodstva utiče na verodostojnost i tačnost finansijskih izjava.

Preporuka 7:

Preporučujemo Stalnom Sekretaru Skupštine Kosova:

- Da se obezbedi da sva imovina iznad 1,000 € se registriira na registru računovodstva Trezora u saglasnosti sa Administrativnom Instrukcijom 2005/11.

3.6 Sistemi i kontrole i interne revizije

Jedan efikasni sistem Interne kontrole će pomoći organizacijama da postižu svoje ciljeve da bi vršili svoje aktivnosti na zadovoljavajući način, koja uključuje i filozofiju i način vođenja poslova od strane rukovodstva, podela odgovornosti, nadgledanje i vođenje sistema i procedura interne kontrole.

Na osnovu gornje pomenutih pitanja i naših zapažanja o načinu funkcionisanja interne kontrole ima nekoliko slabosti koje ćemo prikazati u nastavku:

- Na procedurama nabavki
- Na prikazivanjima obaveza

- Na neprikazivanju kapitalne imovine i njihovo neocenjivanje

Nalazi:

- Na osnovu nalaza koji su razrađeni gore, mi zaključujemo da sistem interne kontrole nije potpuno funkcionalan i prati se sa nekoliko slabosti koje rukovodstvo Skupštine Kosovo treba da preduzme konkretne mere za njihovo smanjivanje. Pojavljene slabosti interne kontrole su opisane sa nalaza prikazanih gore.
- Tokom 2008 godine u Skupštini Kosova je funkcionisala interna revizija, i sa naših izvršenih intervjuua i pruženih dokaza je vršilo planiranje revizije za 2008 godinu i sa ovog planiranja je izvršila četiri revizije i jednu reviziju po zahtevu rukovodstva Skupštine Kosova, za koje su prikazani posebni izveštaji revizije.

Zaključak

Interna kontrola još uvek se prati sa nekoliko slabosti u funkcionisanju interne kontrole, posebno kod upravljanja imovine. Interna revizija još uvek ne može da pruži rukovodstvu jednu opravdanu sigurnost da interne kontrole funkcionišu na potreban način.

Preporuka 8:

Preporučujemo Stalnom Sekretaru Skupštine Kosova:

Da bi pomogli na poboljšanju efikasnosti interne kontrole i funkcionalizaciji interne revizije preporučujemo rukovodstvu Skupštine Kosova da:

- Interni revizor planira na godišnjoj osnovi svoj rad u saglasnosti sa nivoom mogućeg rizika koje prate dnevne aktivnosti Skupštine. To treba da se odradi određivanjem prioriteta u poboljšanju procesa upravljanja i preduhitranja/otkrivanja greški i mogućih prevara.

Dodatak 1

Razne vrste Mišljenja Revizije sprovedenih od strane KGR u Godišnjim Izveštajima Revizije za 2009 godinu (odlomak od ISSAI 400)

9. Jedno mišljenje revizije normalno je u standardnom obliku, u vezi sa Finansijskim Izjavama uopšte, izbegavajući potrebu za određivanje njene dužine, ali prenoseći po njenoj prirodi jedno opšte značenje kod čitaoca u vezi sa njenim razumevanjem. Priroda ovih reči će se uticati od zakonskog okvira revizije, ali sadržaj mišljenja treba jasno da pokazuje dali je mišljenje nekvalifikovano ili kvalifikovano, ili ako je kvalifikovano u neka određena pitanja ili je protivno mišljenje (paragraf 14), ili jedno odricanje od mišljenja (paragraf 15).

10. **Jedno nekvalifikovano mišljenje** se pruža kada je revizor zadovoljan sa svih materijalnih gledišta da:

- (a) Financijske Izjave su pripremljene upotrebljavajući priznate politike i osnove računovodstva koje su sprovedene na dosledan način (na postojan način);
- (b) izjave su u saglasnosti sa statutarnim zahtevima i relevantnim uredbama;
- (c) predstavljen prikaz u Finansijskim Izjavama su u saglasnosti sa saznanjima revizora u vezi sa entitetom pod revizijom; i
- (d) da je adekvatan prikaz svih materijalnih relevantnih pitanja o Finansijskim Izjavama.

11. **Naglašavanje pitanja.** U nekim okolnostima revizor može da smatra da čitaoc ne može da razume na potreban način Financijske Izjave ako je pažnja skrenuta na neobična ili na važna pitanja. Kao opšte pravilo, revizor kad daje jedno nekvalifikovano mišljenje to se referiše nekom specifičnom gledištu Finansijskih Izjava u njegovom mišljenju u slučaju da se ono može interpretirati pogrešno kao kvalifikovano mišljenje. Sa namerom izbegavanja ovakvog utiska, napomene koje su zamišljene kao: naglašavanje pitanja, se nalaze na odvojenim paragrafima od mišljenja. Ipak, revizor ne treba da upotrebi naglašavanje pitanja da bi poboljšao nedostatak potrebnih otkrivanja na Finansijskim Izjavama ili kao alternativa, zamenjivanje za kvalifikaciju mišljenja.

12. Revizor može **da ne bude u stanju da izrazi jedno nekvalifikovano mišljenje** kada postoji neka od ovih okolnosti i na sudu revizora, njihov uticaj je materijalan ili može biti takav po Finansijskim Izjavama:

- (a) bilo je ograničenja na delokrugu revizije
- (b) Revizor smatra da su izjave nekompletne, deorjentisane ili postoji neobrazložena podela od priznatih standarda računovodstva; ili
- (c) Postoje nejasnoće koje utiču na Financijske Izjave.

13. **Kvalifikovano mišljenje.** Tamo gde se revizor ne slaže ili nije siguran za jednu ili više stavki na Finansijskim Izjavama, a koja su materijalna ali nisu suštinske po razumevanju izjava, treba da se pruži jedno kvalifikovano mišljenje. Formulisanje mišljenja normalno pokazuje zadovoljavajući rezultat nad subjektom pod revizijom, što se tiče preciznih i jezgrovitih izjava, pitanja neusaglašavanja ili nejasnoća koja rezultiraju sa kvalifikovanim mišljenjem. Pomaže korisnike izjava ako finansijski uticaj nejasnoće ili nesporazuma je određeno od strane Revizora iako to nije uvek praktično ili relevantno.

14. **Protivno Mišljenje.** Tamo gde Revizor nema mogućnosti da pruži jedno mišljenje o Finansijskim Izjavama u celini, zbog nesporazuma koje su tako suštinske jer miniraju prikazanu poziciju u nastavku da se mišljenje kvalifikuje u određena gledišta neće biti adekvatno, onda se pruža Protivno mišljenje. Formulisanje takvog mišljenja pokazuje da Financijske Izjave nisu prikazane na pravi način, jasno i na precizan način sva pitanja neusaglašavanja. Ipak, jedna pomoć da finansijski uticaj na Financijske Izjave se određuje tamo gde treba i gde je praktično.

15. Odricanje od Mišljenja. Tamo gde Revizor ne može da pruža mišljenje u vezi sa Finansijskim Izjavama, da uzimajući kao celinu zbog nejasnoća ili ograničenja delovanja koje je suštinsko da jedno mišljenje koje je kvalifikovano na određena gledišta neće biti adekvatno, pruža se jedno protivno mišljenje. Formulisanje jednog takvog mišljenja čini jasnim da jedno mišljenje ne može da se pruža, specifikujući na jasan i precizan način sva nejasna pitanja.

16. Postoji zakon da VIR pružaju jedan detaljan izveštaj da bi dopunio mišljenje u okolnostima na kojima je nemoguće da pruže jedno nekvalifikovano mišljenje.

Dodatak II: Komentari Skupštine Kosova i odgovori KGR

Komentari Skupštine Republike Kosova	Odgovori KGR
<p>Komentar Br.1 Što se tiče realizacije budžeta u svim ekonomskim kategorijama imamo jednu zadovoljavajuću realizaciju osim kod Kapitalnih Investicija gde nedostaje jedna odluka nadležnih organa za projekat Vila Grmija</p>	<p>Ostaju zaključci u izveštaju I sa prikazanog komentara mi smo istakli da kapitalne investicije nisu upotrebljene na osnovu izvršenog planiranja.</p>
<p>Komentar Br. 2 Na Finansijskim izjavama su predstavljena celokupna imovina koju imaju registrovanu, sve obaveze za 2008 godinu smo predstavili na Izjavama, svi računi koji su proistekli sa tekuće godine nisu obaveze iz prethodne, jer na javnom sektoru se radi na osnovu plana toka novca a ne na osnovu aktualnog. Izjave su pripremljene u potpunoj saglasnosti sa AU 2008/13 i kao osnova za njihovu pripremu su uzeta izmirenja Skupštine sa Trezorom.</p>	<p>Ostaju zaključci u izveštaju osim imovine ispod 1000 €. Mi cenimo vaša objašnjenja i pružene dokaze. Tokom revizije nije nam prikazana lista registriranja imovine ispod 1000 €. Ipak, pruženi dokazi uzimamo u obzir da bi promenili naš zaključak revizije. Mi smo istakli da obaveze za 2008 godinu nisu prikazane na FI kao obaveze za 2009 godinu, osim iznosa od 3,334 € kao rashodi za električnu struju koja smanjuje ukupnu vrednost obaveza sa 17,397 € na 14,063 €.</p>
<p>Komentar Br.3 U nedostatku vođe usluga, u mesecu Avgust je angažovan zvaničnik za nabavke za određeno vreme. Sada je to pitanje prevaziđeno. Inače, regrutovanje u Administraciji Skupštine se vrši na osnovu predviđenih procedura sa pomenutom Uredbom.</p>	<p>Ostaju zaključci u izveštaju Komentar pružen od strane Skupštine Republike Kosova nije pružila uverljivih dokaza da bi promenilo naše tvrdnje. Zaključak i preporuka KGR ostaje isti.</p>
<p>Komentar Br.4 Završni plan je pripremljen za 2008 godinu ali je ostao bez finaliziranja i predaje u AJN, zbog odlaska rukovodioca za nabavke kao i pogoršanja zdravstvenog stanja drugog službenika za nabavke. Kancelarija za nabavke je praktikovala početak svake aktivnosti nabavke sa zahtevom i obavezivanjem sredstava sa sistemom Free Bilance. Ali u tri naznačenim slučajevima nismo stigli da ih ispunimo. Izjavljivanje potreba i određivanje raspoloživosti fondova. Uбудuće u celosti ćemo delovati na osnovu dotičnih dispozicija Zakona o Nabavkama. - Naša praksa je bila obaveštavanje ekonomskih operatora na elektronski način zbog mnogih angažovanja je napravljen ovaj ispust. Uбудuće ekonomski operatori će se obavestiti i to će se arhivirati na dosijer.</p>	<p>Ostaju zaključci u izveštaju Komentar pružen od strane Skupštine Republike Kosova nije pružila dovoljno dokaza da bi promenilo naše tvrdnje, zato SRK je pružilo samo opravdanje nalaza, a ne i dokaze u vezi sa našim zaključkom i preporukom predstavljen u izveštaju.</p>

<p>U zahtevu su potpune specifikacije i sa zahtevom i obavezivanjem sredstava potpisanih od strane jedinice koja zahteva nabavke i od strane zvaničnika za ovlašćenje započinju aktivnosti nabavki, čijom prilikom se započinje sa sastavljenjem naloga za kupovinu sa kratkim opisivanjem i sa ekonomskim kodovima.</p> <p>U određeni slučaj (snabdevanje sa laptopima) isplata je vršena nakon potpisivanja primanja robe. Roba od ekonomskog operatora koji je donet pravovremeno nije primljen zbog jedne greške proizvođača, kojom prilikom smo insistirali da pomenuta greška se otkloni pa da se zatim prima roba.</p>	
<p>Komentar Br.5 Preduzete su mere da troškovi reprezentacije će se upravljati potpuno. Premašivanja koje su zaključene će se pokriti po uredbama.</p>	<p>Ostaju zaključci u izveštaju SRK je saglasna sa nalazima prikazanim na izveštaju.</p>
<p>Komentar Br.6 Svi avansi su zaključeni pravovremeno osim jednog avansa koji je bio sa nadoknadom od strane Evropske Skupštine. Mi pripremamo jedan sporazum sa ES da se ne bi pojavili ovi problemi ubuduće.</p>	<p>Ostaju zaključci u izveštaju SRK je saglasna sa nalazima prikazanim na izveštaju.</p>
<p>Komentar Br. 7 Sva imovina, bilo iznad 1,000€ kao i one ispod 1,000€ koje su zaključene od strane Revizora da nisu registrirana na registrima naknadno su registrirani.</p>	<p>Ostaju zaključci u izveštaju osim imovine ispod 1000 € Pruženi dokazi su slični sa registrom ispod 1000 € koji smo primili, niste nam pružili ubedljive dokaze za imovinu iznad 1000 € koji su registrirani na registru računovodstva. Imamo zadovoljstvo da primamo vašu informaciju za početak sprovođenja ove preporuke koja pruža jak dokaz o spremnosti rukovodstva Skupštine Kosova da preduzme mere za njihovo sprovođenje.</p>
<p>Komentar Br. 8 Aktivnosti interne revizije u Skupštini Kosova se vrše u saglasnosti sa zakonom o internoj reviziji i profesionalnim standardima za izvršenje interne revizije koje su postavljene od strane CJU, kao i u saglasnosti sa načelima ponašanjima Etičkog Koda. Interna revizija je jedna nastupajuća radnja "eks-post" koja između svojih savetovanja i preporuka pomaže rukovodstvu postizanje svojih ciljeva, pravila i standarda Sa namerom dobrog napretka rada, upravljanje opasnostima i saradnjom IR sa drugim Jedinicama unutar Skupštine kao i uzimajući u obzir da interni revizor može da pruži savete i druge savetodavne usluge tokom 2008 godine su organizovani redovni sedmični sastanci. Deo ovih sastanaka je</p>	<p>Ostaju zaključci u izveštaju osim u vezi sa osnivanjem komisije za reviziju Pruženi dokazi o osnivanju komisije za reviziju uzimamo u obzir, i nadamo se da će interni revizor sprovodeći jedan adekvatni i kvalitetni plan će pomoći ojačanju interne kontrole.</p>

bio i interni revizor i sve ključne osobe interne revizije. Za sve ove sastanke su održani zapisnici.

Ovi sastanci i date preporuke sa izvršenih revizija kao i pružena savetovanja po zahtevima, su pomogli da se otklone nekoliko nejasnoća i neregularnosti.

Godišnji plan je pripremljen na osnovu ocenjivanja rizika, prikazuje kratkoročne ciljeve interne revizije koje proističu sa Strateškog Plana 2008-2010. Za sve ove aktivnosti interne revizije postoje pisani dokazi koje smo spremni da pružamo Timu Kancelarije Generalnog Revizora u svaki trenutak kada se to zahteva.

Komisija za Internu Reviziju je formirana, obezbeđena je njegova nezavisnost i ubuduće će se nastaviti sa osiguranjem njene nezavisnosti u delovanjima na vršenju funkcije revizije.